

УДК 338.24:330.341.1

О.А.Русановська

Національний університет «Львівська політехніка»

І. Петецькі, к. е. н.

РРNU “Petecki”

ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЇ В ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Сформульована сутність поняття «інновація». Визначено потребу інноваційного розвитку підприємств, зокрема логістичної діяльності. Вказані переваги інноваційного розвитку логістики підприємства. Наведені основні аспекти існування підприємства, на які слід звернути увагу, щоб не зазнати значних фінансових втрат, під час застосування нововведень.

О.А.Rusanovska, I. Petetski

FUTURE INNOVATIONS IN LOGISTICS OF COMPANIES

The essence of the concept of "innovation". Identified needs of innovative development companies, including logistics activities. These advantages of innovative development of logistics enterprises. The basic aspects of the existence of the enterprise to which we should pay attention not to suffer significant financial losses during application innovation.

О.А.Русановская, И. Петецки

ПЕРСПЕКТИВЫ ИННОВАЦИИ В ЛОГИСТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

Сформулирована сущность понятия «инновация». Определена потребность инновационного развития предприятий, в частности логистической деятельности. Указанные преимущества инновационного развития логистики предприятия. Приведены основные аспекты существования предприятия, на которые следует обратить внимание, чтобы не понести значительные финансовые потери, при применении нововведений.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Розвиток будь-якого підприємства полягає у постійному пошуку і впровадженні нових ідей, технологій, товарів, послуг, методів виробництва тощо. Таким чином і функціонування його

структурних підрозділів вимагає постійного вдосконалення, оновлення, реорганізації, пошуку нових способів управління і ведення бізнесу. У структурі діяльності промислових підприємств логістична діяльність займає особливе місце, зважаючи на той факт, що саме там можна досягти конкурентних переваг у витратах, в часі обслуговування та у доданій вартості для клієнта. На сьогодні все більш важливим стає вдала організація логістичних процесів, адже логістичні витрати можуть сягати 11% в структурі ВВП країни [1, с.251]. Відомо, що скорочення логістичних витрат на 1% еквівалентне близько 10% збільшення обсягів продажу. Наприклад, лише витрати на транспортування можуть сягати до 24% собівартості окремих видів продукції в Україні [2], що становить 57,5% в структурі загальних логістичних витрат [1, 3]. Це величезні кошти, за які варто поборотись. Саме тому проведення інноваційної політики в логістичній діяльності підприємства заслуговує на особливу увагу і потребує наукових напрацювань та практичного застосування.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Дослідження даної проблеми частково окреслили в своїх працях вітчизняні і зарубіжні науковці, а саме: Н.Чухрай [4], О.Кузьмін [5], І.Шумпетер, В.Довбенко [6], М.Офік [7], О.Рикаліна [8]. Проте розвиток науки і техніки є неперервним і на світ появляються нові винаходи, які можна застосувати для збільшення ефективності логістичної діяльності підприємства, саме тому обрана тема і надалі потребує вивчення і наукових напрацювань, що в подальшому матиме практичне застосування.

Цілі статті. До основних цілей статті віднесено проблеми інноваційного розвитку логістичної діяльності підприємств в умовах рецесії.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. З розвитком міжнародних стандартів товароруху збільшується і потреба в якісних логістичних послугах. В умовах насиченості споживчого ринку товарами, обмеженості купівельної спроможності і фінансового дефіциту у багатьох компаній-виробників гостро постає питання про збереження своїх позицій на ринку за рахунок підвищення ефективності роботи, яка обумовлена не тільки оптимізацією своїх внутрішніх процесів, але і в першу чергу

здатністю забезпечити своєчасну поставку потрібного товару в потрібному місці і необхідному споживачеві, визначеної якості з мінімальними витратами. Для здійснення цих завдань необхідно вміти правильно застосовувати інструменти планування, формування та переміщення матеріальних потоків, іншими словами: грамотно побудувати і скоординувати логістичні процеси, пов'язані як з виробництвом, так і зі збутом продукції. Сучасні умови вимагають комплексного інноваційного підходу до зберігання і обробки продукції [9].

На сьогодні не всім зрозумілим є поняття «інновації». Існує хибна думка, що інновація — це щось абсолютно нове, проте швидка система обслуговування клієнтів в McDonald's також свого часу була інновацією. Хоча, в даному випадку, система обслуговування споживачів вже існувала, вона не була винайдена як щось таке, що до того часу нікому не було відомим, проте був винайдений абсолютно новий підхід до обслуговування клієнта, про який до цих пір ніхто не знав, і, на основі нового підходу, вдосконалена вже існуюча система обслуговування клієнтів. На рис.1 зображене співвідношення ступеня новизни досліджуваних інновацій.

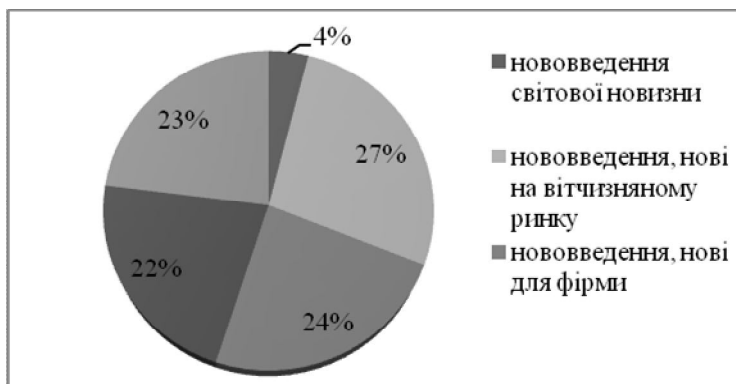

Рис.1. Оцінка ступеня новизни досліджуваних інновацій [4, ст. 84].

Як видно з рис.1, більшість нововведень є інноваційними на вітчизняному ринку (27%), проте такі інновації також є життєво необхідними для національних підприємств, проте потребують ретельного аналізу щодо можливих прибутків і збитків.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» інновації — це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [10];

Таким чином свого часу застосування GPS-технології чи 1С Управління складом також можна віднести до інновації. Проте наука йде вперед і якщо на етапі винайдення GPS-технології використовували для відслідковування руху транспорту, то сьогодні використовують для подолання місцевих заторів [11]. Ще декілька років тому Michelin вбудовували RFID-чіпи у свої шини для відслідковування їхнього руху [12-15], тоді як сьогодні на олімпіаді 2012 Michelin представила шини, що «розмовляють». Суть винаходу полягає в тому, що вбудовані в шини чіпи дозволяють системам TPMS (система моніторингу тиску) не тільки отримувати дані про тиск і температуру, але і стежити за історією кожної шини, що робить експлуатацію ще більш зручною і безпечною [16].

Не обов'язково для інноваційного розвитку підприємства потрібно шукати щось кардинально нове, можна на основі уже базових способів організації праці провести вдосконалення, певну модернізацію, що також дасть бажаний ефект. Наприклад, завод Volkswagen в Дрездені, де уже 10 років збирають автомобілі Phaeton, зробили повністю скляним. Суть інноваційного введення полягає в наступному:

1. Покупець може спостерігати за процесом складання замовленого автомобіля і забрати його самостійно прямо з заводу.

2. Стіни насправді скляні, тому все видно, нічого не сховати (візуалізація — один з інструментів Lean Production).

3. Ергономічний складальний конвеєр, вбудований в дерев'яну підлогу (паркет з клена).

4. Комплектуючі поставляються на завод спеціальним вантажним трамваем прямо через центр міста. Немає ні шуму, ні вихлопів, ні пробок.

5. Внутрішньовиробниче транспортування деталей здійснюється за допомогою автоматично керованих візків і системи з 60 тисяч магнітів, розміщених у підлозі.

6. Якість — вбудована у виробничий процес, коли кожна операція контролюється системою управління; спеціальний світловий тунель для заключного контролю якості і т.д.

Для побудови такого модерного заводу виробничею площею 55000 квадратних метрів підприємство Volkswagen залучило 186620000 євро.

На заводі за день виготовляється 150 автомобілів (при повному завантаженні); працює 800 співробітників (при повному завантаженні), площа паркетного покриття стрічкового конвеєра — 5000 квадратних метрів [17].

Тобто власників Volkswagen побудувати такий завод надихнула вже існуюча концепція організації виробництва Lean Production, проте були використані новітні технології для побудови такого заводу. Причому виробництво даного заводу орієнтується на екологічно чисте виробництво, а як відомо, в Німеччині важливу роль відіграє не лише якість продукції, але й рівень екологічності виробу. «Прозорий» виробничий процес дозволяє зміцнити імідж підприємства і знайти нових покупців.

Проте здійснюючи інноваційні введення на підприємстві слід враховувати специфіку роботи підприємства, на території якої держави воно знаходиться, політичний аспект, менталітет людей тощо. Адже свого часу Toyota ввели систему kanban і у них запаси деталей, комплектуючих тощо скоротились до 77 дол. на одиницю, тоді як в американських машинобудівних заводах такі запаси становили 500 дол. Але, коли американські підприємці почали активно копіювати систему kanban, то зазнали краху, адже не врахували багато важливих факторів, таких як розміри держави, вартість оренди землі, ціна перевезення тощо [18]. Таким чином, виходить, що інновації з однієї сторони — це дуже прибутковий вид діяльності, проте з іншої — це величезний ризик, який може привести до гибелі підприємства. Звичайно, в такому випадку на підприємстві повинні бути працівники, які розраховують усі можливі ризики і всіляко їх попереджають. Тобто, виводячи на ринок певну інновацію, не достатньо лише хорошої ідеї, очевидно, потрібно оцінити можливий прибуток від інноваційного введення, а

таким чином і ризик якому піддається підприємство, застосовуючи ту чи іншу інновацію. Отже, впливає, що нові ідеї це, звичайно, дуже важливо для підприємства, проте не менш важливим є їхній аналіз і оцінка і звичайно ж реалізація.

Також, велике значення має пошук нових ідей. Якщо підприємство є невеликим, а прагне вдосконалити логістичну діяльність, то одному працівникові який відповідає за логістику буде важко здійснювати якісь інноваційні введення чи генерувати ідеї у порівнянні з групою експертів, проте в такому випадку можна скористатися послугами сторонніх підприємств. Основні джерела інновацій на підприємствах Львівщини наведені на рис.2.

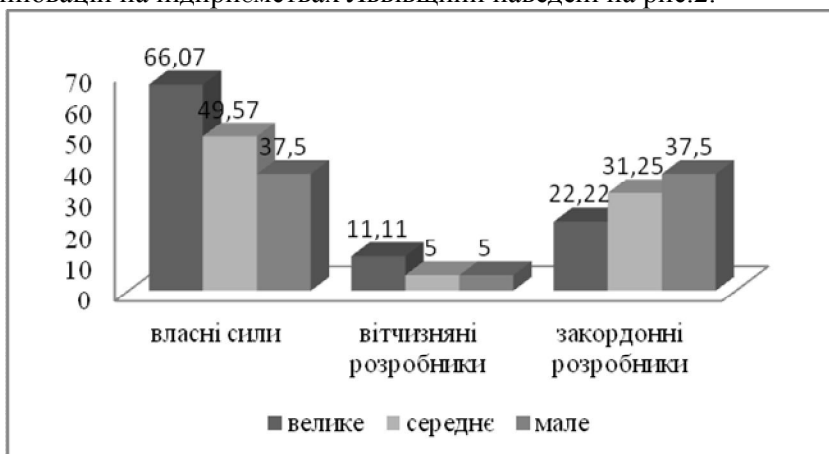

Рис.2. Основні джерела інновацій на промислових підприємствах Львівщини [4, ст. 84].

Таким чином, з рис.2 видно, що значна частина інноваційних введень генерується українськими підприємствами самостійно, проте, це в основному здійснюють великі підприємства, тоді як малі підприємства в однакових пропорціях самостійно генерують інноваційні ідеї і користуються послугами закордонних розробників.

Отже, при впровадженні підприємствами інноваційної діяльності, зокрема в логістиці, варто користуватись не лише власними силами, тобто потенціалом підприємства, але здійснювати пошук і у зовнішніх джерел генерації ідей.

Висновки. В результаті проведених досліджень було встановлено, що логістична діяльність кожного підприємства потребує постійного розвитку і вдосконалення, але при цьому глибокого вивчення усіх можливих факторів впливу і індивідуалізації кожного нововведення. Наука розвивається, появляються нові винаходи техніки, які успішно в застосовують логістиці, що суттєво спрощує виробництво і підвищує ефективність логістичної діяльності підприємства. В логістиці завжди існує конфлікт: гроші або час (trade off), тоді як за рахунок інновацій в логістиці можна досягнути ефекту «trade up» — скоротити і гроші (витрати) і час та ще й додати доданої вартості клієнту. Враховуючи, що сьогодні світ охопила криза, то інноваційні введення на підприємстві як ніколи раніше дозволять зміцнити конкурентні позиції сильніших підприємств і усунути з ринку більш слабші, що також позитивно вплине і на якість продукції, що є позитивним для покупця.

1. Крикавський Є.В. Логістичне управління: Підручник. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. — 684с.

2. Украина остается одной из рискованных стран региона для интермодальных операторов // Транспорт і логістика — 2011. — №8(40).

3. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії: Підручник. — Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інституту післядипломної освіти) «Інтелект-Захід», 2004. — 416с.

4. Чухрай Н. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення: Монографія. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2002. — 316 с.

5. Кузьмін О. Є. Управління інноваційним процесом на підприємствах: проблеми і шляхи їх розв’язання / О. С. Кузьмін, С. В. Князь, Л. І. Мельник // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2005. – № 2. – С. 371-382.

6. Довбенко В.І. Вибір напрямків інноваційного розвитку підприємств за умов змін стану ринку // Вісник. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. — № 690.

7. Офік М.П. Місце і принципи кооперування в системі інноваційного розвитку машинобудівного підприємства // Вісник. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. — № 691.

8. О.Рыкалина Теоретико-методические основы логистики инноваций // Логистика — 2011. — №1.

9. Инновации в логистике. Что? Где? Зачем? // Вестник — 2011. — №1(43).

Економічні науки. Серія "Економіка та менеджмент": Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. – Випуск 9 (34). Частина 2. – Луцьк, 2012.

10. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості Верховної Ради України, 2002, №36.

11. Доставка грузов в условиях пробок // ООО "ИПОВС Логистик", 2011.

12. LogLink.ru FID станет мейнстримом в торговле?: інтернет-джерело — <http://www.loglink.ru/massmedia/analytics/re-cord/?id=556>.

13. Хакер RFID: метки для всех №1: інтернет-джерело — <http://www.xakep.ru/post/28394/>.

14. PRORetail.info RFID: технология tomorrow: інтернет-джерело http://www.proretail.info/index.php?id=22&tx_ttnews%5Btt_news%5D=1886&cHash=5becec4f57.

15. Микрочипы RFID: от слежки за товарами к контролю над людьми: інтернет-джерело — <http://russoc.kprf.org/Electron/0012.htm>.

16. Michelin представит «говорящие» шины на Олимпиаде в Лондоне // Айди-нанотек, 2012.

17. Производство будущего: завод Volkswagen в Германии // Логистика в вопросах и ответах. Теория логистики, методы решения задач по логистике, 2011.

18. Загальні відомості про систему «Канбан»: інтернет-джерело — http://logistics.pp.ua/publ/stati/zagalni_vidomosti_pro_sistemu_kanban/2-1-0-26.